

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت معادن و پترولیم

ریاست اطلاعات و ارتباط عامه

فابریکه تولید سمنت جبل السراج

موقعیت
ولایت: برون
ولسوالی: جبل السراج

ظرفیت تولیدی
۲۰۰۰ خریطه / شبانه روز

فرصت ایجاد کار
۲۴۲ نفر

۱۰۰
تولید سمنت
جبل السراج

MOMP.gov.af [MOMP.afghanistan](https://www.facebook.com/MOMP.afghanistan) [MOMP.afghanistan](https://www.youtube.com/channel/UCMOMP.afghanistan) [MompAfg](https://twitter.com/MompAfg)

تاریخ: 1398/4/15

فابریکه تولید سمنت جبل السراج

فابریکه تولید سمنت جبل السراج در سال 1337 هجری شمسی با سرمایه ابتدایی مبلغ 40 میلیون افغانی به شکل شرکت سهامی تاسیس و شروع به فعالیت تولیدی نموده است، این فابریکه الی سال 1361 بشکل شرکت سهامی بوده و از آن به بعد الی اکنون (1398) بنام تصدی دولتی تحت تشکیل و مدیریت وزارت معادن و پترولیم تغییر نام یافته و فعالیت می نماید.

فابریکه سمنت جبل السراج تا سال 1375 فعالیت تولیدی موثر اقتصادی داشته و کمآکان توانسته است مطابق پلان تولیدی محصولات خویش را عرضه نمایند، اکثریت پروژه ها و ساختمانهای بزرگ تولیدی بمشول تأسیسات تهذابی و بند های آبی، سرکها، پل ها، فابریکات، وزارت خانه ها، ساختمانهای رهاسی و غیره از سمنت تولیدی این فابریکه که یگانه فابریکه تولیدی سمنت در منطقه بوده ساخته شده است، و حتی محصولات تولیدی این فابریکه به کشور های ایران و پاکستان نیز صادر شده است، پس گفته می توانیم که این فابریکه در بخشهای نو سازی و بازسازی در کشور سهم بارز خویشرا ادا نموده است.

فابریکه سمنت جبل السراج باظرفیت اعظمی تولیدی (100 تن سمنت) معادل 2000 خریطه سمنت 50 کیلو گرمی) در شبانه روز ساخته شده است که ضرورت آن وقت و نیازمندی به سمنت در سطح کشور به چنین پیمانها بوده است.

عمدتاً ماشینری و دستگاه های اساسی تولیدی و کمکی این فابریکه ساخت کشور چکوسلواکیای وقت بوده و بعد ها اجناس و پرزه جات مورد ضرورت از کشورهای روسیه، آلمان و سایر کشور ها وارد گردیده است.

محصولات تولیدی این فابریکه مارک (400) از نوع سمنت پورتلند سیستم تولیدی این فابریکه سیستم تر یا مرطوب می باشد

تولید سمنت در ولایت پروان (جبل السراج)

فابریکه سمنت جبل السراج در جنوب کوه هندوکش در ارتفاع (1670m) موقعیت دارد، این ولایت دارای نفوس تقریبی 726600 نفر میباشد. مالکیت و کنترل این فابریکه مربوط وزارت معادن و پترولیم جمهوری اسلامی افغانستان میباشد، این فابریکه اولین فابریکه تولید سمنت در کشور محسوب میگردد (1957).

این فابریکه بوسیله افغانها و همکاری تخنیکی و مالی شوروی وقت ساخته شده و ماشین آلات ناصبه دستگاه ها درین فابریکه ساخت کشور چک بوده و ذریعه متخصصین موسسه (Prirovsky Strojerny Czech) کار ساختمان ومنتاژ آن تکمیل گردیده است. پروسه تولید در زمان طالبان توقف کرد (1996).

امکانات موجوده برای توسعه پوتنشیال تولیدی فابریکه - فابریکه جبل السراج دارای یک داش دورانی کوچک میباشد که ظرفیت تولیدی آن 100t/d بوده و به سیستم تر کار میکند، در 27 March 2010 یک تیم بررسی از USGS-TFBSO از فابریکه بازدید نمودند، نمونه های از سمنت، کلینکر و مواد خام اخذ نمودند، تجهیزات موجوده را کنترل نمودند و با مسوولین فابریکه نشستی دایر نمودند. در طول جلسه تاکید برآن شد تا برای باز سازی و تمدید برق مورد نیاز این کارخانه کار صورت گیرد.

سنگ چونه - ذخایر سنگ چونه که از آن در تولید سمنت استفاده میگردد در نزدیکی فابریکه وجود دارد، نمونه های آن تحت مطالعه قرار گرفت که از نوع سیدریتی ($FeCO_3$) بوده اکثراً با منگان (Mn) مخلوط میباشد که آهن و مگنیزیم به مقدار بیشتر در ترکیب لایمستون جاگزین شده اند، با بلند رفتن فیصدی این دو عنصر کیفیت سمنت تولیدی وکانکریت حاصله از آن پایین خواهد گردید.

سروی جیولوجی افغانستان (AGS) در مورد معادن دیگری از ذخایر لایمستون در نزدیکی جبل السراج آگاهی داده است که تحت کار بوده ودر مورد مقدار ذخیره، موقعیت و کیفیت آن چیزی نگفته اند.

کوالیتی کنترل - در گذشته ها انالیز مواد خام اولیه سمنت در فابریکه سمنت جبل السراج که به سیتیم تر فعالیت مینماید بطریقه کلاسیک به پیش برده میشد، تست های از ترکیب دوغاب ، قابلیت حرارتی ذغالسنگ ، کلینکر و تست مقاومت سمنت بطریقه میخانیکی صورت میگرفت. گروهی از ساینس دانان USGS نمونه های از سمنت جبل السراج ، سمنت غوری ، سمنت پاکستان و سمنت ایران را انالیز نمودند در نتیجه دیده شد که از نگاه منرالوجیکی اینها یکسان بودند و سمنت های پاکستانی و تولیدات سمنت در غوری و جبل السراج از لحاظ رنگ با هم نزدیک بوده در حالیکه سمنت تولیدی ایرانی و امریکایی از نگاه رنگ با هم شبیه هستند.

انرژی برق

برای تنظیم برق بخاطر فعالیت فابریکه سمنت در جبل السراج دو گزینه میتواند وجود داشته باشد، در قدم نخست تمديد لین برق بفابریکه از شبکه برق وارداتی (سب استیشن عمومی جبل السراج) ، استفاده از تولید برق آبی فابریکه برق کوچک که در نزدیکی فابریکه سمنت فعالیت میکند(آنهم در صورتی ممکن است که ظرفیت تولیدی این دستگاه به 2.5 - 4.5 میگاوات برسد . در حالات اضطراری صرف بخاطر حرکت داش دورانی میتوان از دیزل جنراتور که در فابریکه نصب است استفاده کرد(دیزل جنراتور وارده از پروژه سمنت هرات).

TFBEO ، در April 17.2010 در ریاست سروی جیولوژی AGS طی نشست فیصله نمود که از دیزل جنراتور بطور وقفه یی برای دوباره فعال سازی و ترمیمات فابریکه استفاده شود. برای فعال نمودن و قابل استفاده ساختن دیزل جنراتور متذکره به تعداد 3 نفر انجنیران کشور چک به مدت 10 روز خواسته شود و انجنیران چک بتاريخ 27 اپریل 2010 بفابریکه آمدند و در اولین بازدید از دستگاه آنها متذکر شدند این دستگاه به پرزه جات جدید نیاز دارد.

دسترسی به نیروی کار آموزش دیده :

با کارگران مسلکی سابقه دار میشود که با همان میتود های کاری قبلی کار ها را تا اندازه یی به پیش برد اما برای تولیدات معاصر ومدرن و سایر کار ها با استفاده از میتود های جدید و معاصر باید جوانان در پوهنتون های افغانستان آموزش ببینند و از آنها استفاده شود. نزدیک بودن جبل السراج به مارکیت اصلی کشور یعنی کابل از مزیت های بسیار خوب این فابریکه است که برای رشد وتقویت این صنعت درین محل باید کار های بیشتری در آینده صورت گیرد. مردم محل با ساخت سمنت واهمیت آن آشنایی کامل دارند و کادریهای خوبی که در فابریکه قبلاً کار نموده اند نیز تا اندازه یی دارند ، بخاطر ایجاد سهولت های بیشتر در بخش تربیه کادریها ذیلاً پیشنهاد میگردد:

- متخصص اجرایی و مالی
- انجنیران بخش سمنت
- متخصص کیمیا
- تکنیسین ها و تکنالوژ ها
- کارمندان مسلکی مارکیتینگ
- کارمندان مسلکی منابع بشری
- جیولوجست های معادن
- کارمندان بخش پلان

برق طرف ضرورت این کارخانه همانا لین انتقالی و مواد سوختی این فابریکه بهتر است از بازار آزاد خریداری شود. مصارف ترمیمات و تهیه پرزه جات و اجرت مهندسین خارجی جهت فعال سازی دیزل جنراتور در حدود یک میلیون دالر را احتوا میکند که تا فعلاً موجود نیست و از جانبی برق حاصله از آن قیمت است . بازسازی معدن ، خریداری وسایط، فعال سازی آسیابها ، ترانسپورترها ، باز سازی بخش لابراتوارها و دفاتر وغیره نیز باید مد نظر گرفته شود.

فابریکه سمنت جبل السراج - در سالهای متعددی فعالیت خویش را در بخش های ساختمانها اساسی کشور سهم بارز خویش را ادا نموده، مانند تونل سالنگ، بند برق نقلو، پوهتون کابل، مکروریا، میدون های هوای، زیرزمینی کابل، وزارت معارف (وحتی به کشورهای همسایه ایران پاکستان صادر می شد).

فابریکه سمنت جبل السراج : 62 سال قدامت تاریخی داشته واز سال 1375 الی 1395 بلاثر بروز جنگ های داخلی در کشور و بم باران وسایط فابریکه و ماشینری آن تخریب گردید و مدت 20 سال فعالیت تولیدی نداشت .

فابریکه سمنت جبل السراج : در طول سال های فعالیت خویش ترمیم اساسی نگردید و آنچه در بخش ترمیمات انجام داده شده است ترمیمات جاری وموضوعی بوده است. محصولات تولیدی این فابریکه باکیفیت بوده و بامعیارهای جهانی تولیدی مطابقت میکند، فابریکه سمنت جبل السراج بعداز بازسازی مجدد بتاریخ (18 حمل 1395) بلاثر مشکلات از جمله کمبود انرژی برق، ذغالسنگ، نداشتن مواد انفجاریه جهت استخراج مواد خام، کمبود واسطه و وسایط ترانسپورتی، کمبود پرسنل فنی و ملسکی و سایر مشکلات امنتی و نارسایها، از شروع مجدد فعالیت الی اکنون توانسته مقدار ( ) تن سمنت تولید و مقدار این سمنت را به مشتریان محترم بطور آزاد بفروش برساند، این تصدی دارای تشکیل منظور شده به تعداد (242) نفر اعم از کارمندان و کارگران میباشد، که فعلاً باکمیت به تعداد (190) نفر مصروف کار اند، این فابریکه از لحاظ نوعیت ماشینری روش تولیدی خاص و کمیت تولیدی، یگانه فابریکه تولیدی در سطح جهانی است که از آن محافظت میگردد و تحت بهریداری قرار دارد از شروع سال 1395 هجری شمس بنا بر اراده و تصمیم دولت جمهوری اسلامی افغانستان تصمیم برآن شد تا این فابریکه با وصف داشتن مشکلات در سطوح دوباره به فعالیت تولیدی خویش آغاز نماید .

اهداف عمده و اساسی دولت افغانستان در وزارت معادن وپترولیم و مسوولین تخنیکی این وزارت در رابطه به فعالیت مجدد این فابریکه قرار ذیل بوده است .

1- فابریکه سمنت : باید احداث و فعالیت فابریکه جدید سمنت معاصر با بلند تناژ سمنت که در ولایت پروان در نظر است ساخته شود باید فعالیت کند .

2- فعالیت مجدد فابریکه سمنت جبل السراج بخاطر حفاظت از جایداد های اساسی، تحویلخانهها، ساحات رهاشی فابریکه، جلوگیری از فقر و بیکاری، جلوگیری از غضب ملکیت ها بواسطه زور مندان، جلوگیری پهنای اجتماعی و غیره مسایل شمرده شده باید فعالیت تولیدی داشته باشد .

3- یکی از موارد دیگر که خیلی ها با اهمیت است حفاظت کارگران فنی و ملسکی فابریکه موجوده است که باید از آنها بعداً در فابریکه استفاده شود .

4- معادن اولیه فابریکه سمنت که در جوار فابریکه موقعیت دارد از لحاظ کیفیتی ومقداری نیز می توانند تا ده هاسال دیگر کفایت کننده ودر این صورت باید از این مواد استفاده صورت گیرد .

5- وزارت معادن وپترولیم در این اواخر در (1393) مطالعات را انجام داده که اکنون احداث یک فابریکه جدید بلند تناژ را باظرفیت تولیدی حداقل 3000 تن سمنت در ساحه شاه توت کگ کهنه ده قول باقی ولسوالی جبل السراج ولایت پروان در ساعات ذکر شده سروی جیولوجی تثبیت شده که اکنون به اعلان دواطلبی سپرده شده است.